

BEZROBOCIE NA TERENACH WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

2020

Spis treści

Wstęp	3
1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania	4
2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2020 roku	6
2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie.....	6
2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich.....	8
2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy	11
2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	12
Podsumowanie	13

Wstęp

Województwo zachodniopomorskie powstało w wyniku reformy administracyjnej w 1999 roku, z połączenia dawnych województw: szczecińskiego i koszalińskiego oraz części: gorzowskiego, pilskiego i słupskiego. Obecnie region składa się z 21 powiatów – 18 ziemskich i trzech miast na prawach powiatu tj. Szczecin, Koszalin i Świnoujście oraz 113 gmin. Obszar województwa wynosi 22 892,48 km², według danych z dnia 31 grudnia 2020 roku teren ten zamieszkiwało 1 688,0 tys. osób, z czego 1 005,2 tys. w wieku produkcyjnym.

Region charakteryzuje się wysokim poziomem urbanizacji – 68,3% (Polska – 59,9%). Na obszarach wiejskich według danych z końca 2020 roku mieszkało 31,7% populacji województwa (535,8 tys. osób). Osoby zamieszkujące wieś stanowiły ponad połowę ludności w następujących powiatach: koszalińskim – 75,5%, polickim – 59,0%, pyrzyckim – 58,2%, gryfińskim – 54,3%, sławieńskim – 53,5%, choszczeńskim – 52,6%. Z danych dotyczących migracji w województwie zachodniopomorskim wynika, że liczba imigrantów nie rekompensuje skali emigracji, a saldo migracji ogółem w ostatnich latach przyjmowało ujemne wartości¹.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono stan i strukturę osób bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego, a także bilans i skalę aktywizacji w tej grupie bezrobotnych. Dla porównania zaprezentowano także sytuację osób bezrobotnych zamieszkujących miasta w regionie. Źródłem danych i informacji były wyniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Szczecinie, a z obszaru bezrobocia rejestrowanego sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 i załącznik nr 5 do tego sprawozdania.

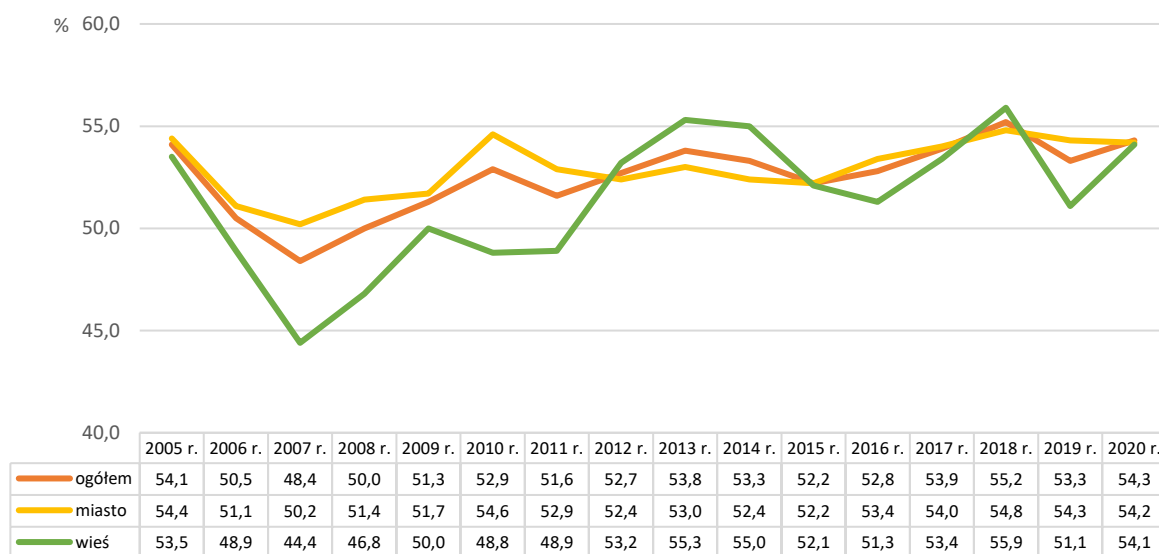
---

¹ „Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2020 r.”, Urząd Statystyczny w Szczecinie; INFORMACJE SYGNALNE.

1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania

Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2020 roku współczynnik aktywności zawodowej² mieszkańców województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 54,3% wobec 53,3% w analogicznym okresie 2019 roku. Wśród osób z terenów wiejskich w ostatnim kwartale 2020 roku współczynnik ten wyniósł 54,1% i był o 4,0 pkt proc. wyższy niż w IV kwartale 2019 roku. Mieszkańcy miast charakteryzowali się wyższym współczynnikiem aktywności zawodowej wynoszącym w ostatnim kwartale 2020 roku 54,2%, o 0,1 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

Wykres 1. Współczynnik aktywności zawodowej ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale lat 2005 – 2020

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

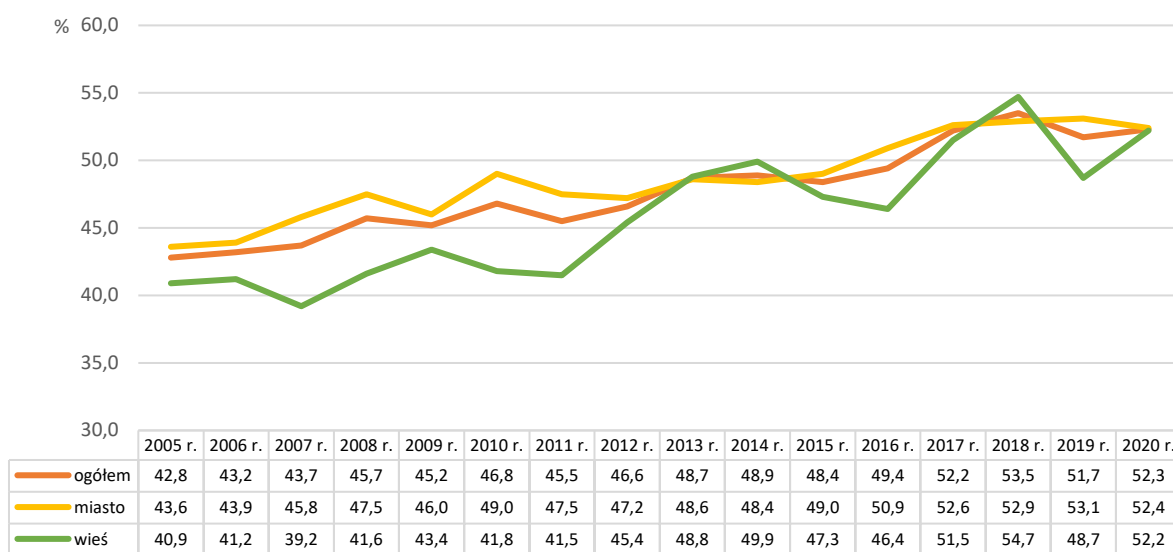
Na wykresie nr 2 zaprezentowano wskaźnik zatrudnienia³ mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, który w ciągu roku zwiększył się z 51,7% w IV kwartale 2019 roku do 52,3% w IV kwartale 2020 roku. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich pracowało 52,2% ludności wobec 48,7% w analogicznym okresie ubiegłego roku tj. o 3,5 pkt proc. więcej. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców miast był wyższy aniżeli w grupie osób z terenów wiejskich i wyniósł w IV kwartale 2020 roku 52,4%, o 0,7 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

Wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności z IV kwartału 2020 roku informują o nieznacznym pogorszeniu sytuacji na rynku pracy. Stopa bezrobocia (liczona według metodologii BAEL GUS) dla ludności ogółem w województwie zachodniopomorskim zwiększyła się o 0,6 pkt proc. w stosunku do wyników z IV kwartału 2019 roku (z 3,0% na 3,6%). Zgodnie z wynikami z ostatniego kwartału 2020 roku bezrobocie na terenach wiejskich zmniejszyło się, wyniosło 3,5% wobec 4,7% w analogicznym okresie 2019 roku. Natomiast w przypadku mieszkańców miast notowano wzrost stopy bezrobocia o 1,3 pkt proc. (z 2,2% na 3,5%).

² Współczynnik aktywności zawodowej to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, płeć, miejsca zamieszkania, poziom wykształcenia, stan cywilny).

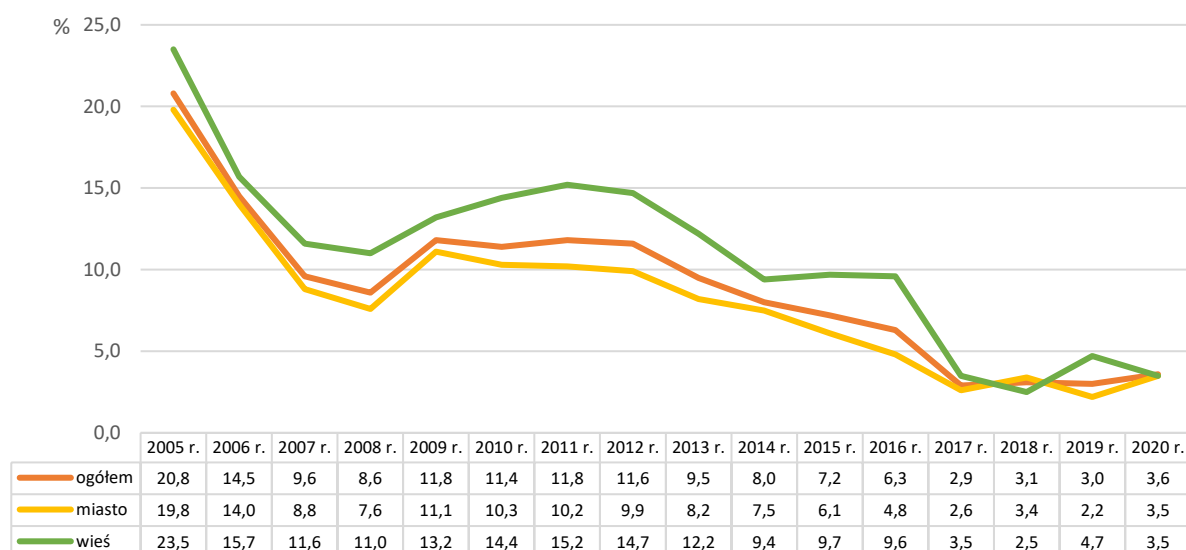
³ Wskaźnik zatrudnienia to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wykres 2. Wskaźnik zatrudnienia ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale lat 2005 – 2020

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Wykres 3. Stopa bezrobocia ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartałach lat 2005 – 2020

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

W tabeli nr 1 zestawiono wyżej opisane wskaźniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przedstawiające sytuację osób z terenów wiejskich na rynku pracy według województw. Z zaprezentowanych danych wynika, że wartości poszczególnych wskaźników są w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. Współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej w Polsce w IV kwartale 2020 roku wyniósł 56,7%. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej notowano w województwie łódzkim – 59,9%, a najniższy w województwie podlaskim – 53,0%. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców obszarów wiejskich wahał się od 50,1% w województwach podkarpackim do 58,2% w województwie wielkopolskim. Najwyższy poziom bezrobocia w IV kwartale 2020 roku notowany był wśród ludności wiejskiej zamieszkującej województwo podkarpackie – 5,5%, zaś najniższe notowano w województwie wielkopolskim – 2,0%.

Tabela.1. Współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia osób zamieszkujących obszary wiejskie według województw w IV kwartale 2019 i 2020 roku

Województwo	Współczynnik aktywności zawodowej (%)			Wskaźnik zatrudnienia (%)			Stopa bezrobocia (%)		
	2019 r.	2020 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.	2019 r.	2020 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.	2019 r.	2020 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.
Polska	55,7	56,7	▲ 1,0	54,1	54,9	▲ 0,8	2,7	3,2	▲ 0,5
Dolnośląskie	58,6	58,8	▲ 0,2	56,2	56,5	▲ 0,3	4,2	3,7	▼ -0,5
Kujawsko – pomorskie	52,9	56,2	▲ 3,3	51,3	55,1	▲ 3,8	3,1	brak danych	x
Lubelskie	53,4	54,6	▲ 1,2	51,1	52,1	▲ 1,0	4,3	4,6	▲ 0,3
Lubuskie	54,9	54,7	▼ -0,2	53,4	53,2	▼ -0,2	brak danych	brak danych	x
Łódzkie	57,2	59,9	▲ 2,7	56,2	57,9	▲ 1,7	2,1	3,3	▲ 1,2
Małopolskie	54,3	57,6	▲ 3,3	53,5	56,1	▲ 2,6	1,5	2,6	▲ 1,1
Mazowieckie	58,6	58,2	▼ -0,4	57,0	56,4	▼ -0,6	2,7	3,1	▲ 0,4
Opolskie	54,6	56,7	▲ 2,1	52,5	54,6	▲ 2,1	3,8	brak danych	x
Podkarpackie	53,9	53,1	▼ -0,8	51,4	50,1	▼ -1,3	4,6	5,5	▲ 0,9
Podlaskie	53,9	53,0	▼ -0,9	52,2	51,5	▼ -0,7	3,1	brak danych	x
Pomorskie	60,7	59,2	▼ -1,5	60,3	57,6	▼ -2,7	brak danych	3,1	x
Śląskie	51,7	54,0	▲ 2,3	51,0	52,4	▲ 1,4	1,6	3,1	▲ 1,5
Świętokrzyskie	54,4	56,9	▲ 2,5	53,2	54,4	▲ 1,2	2,3	4,2	▲ 1,9
Warmińsko – mazurskie	50,2	54,1	▲ 3,9	48,7	52,3	▲ 3,6	3,1	brak danych	x
Wielkopolskie	60,3	59,3	▼ -1,0	59,0	58,2	▼ -0,8	2,1	2,0	▼ -0,1
Zachodniopomorskie	51,1	54,1	▲ 3,0	48,7	52,2	▲ 3,5	4,7	3,5	▼ -1,2

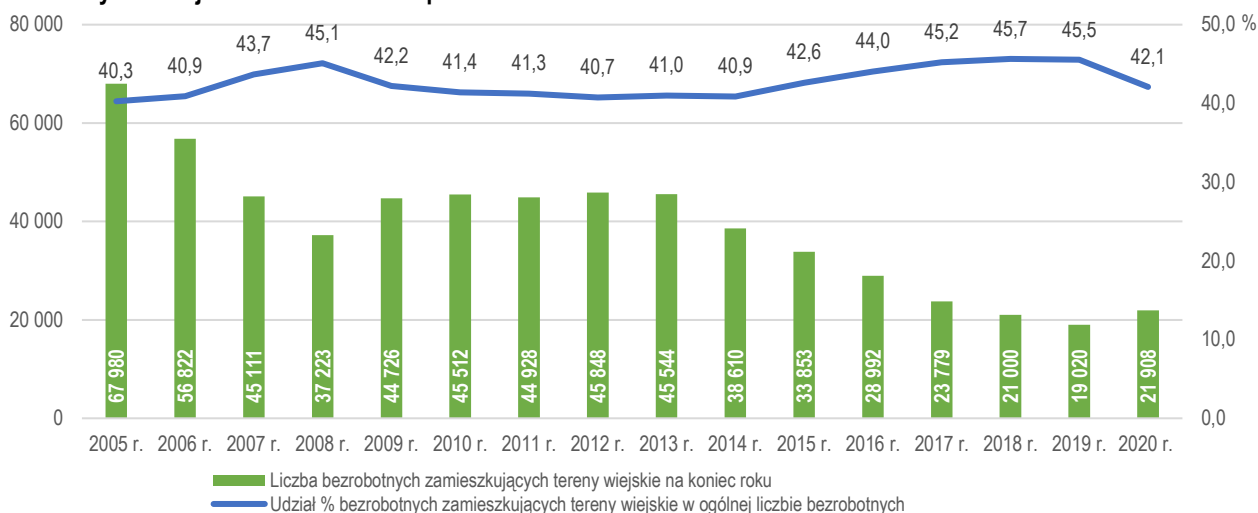
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS.

2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2020 roku

2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie

Na koniec 2020 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy z województwa zachodniopomorskiego znajdowało się łącznie 21 908 osób zamieszkujących wieś, stanowiących 42,1% wszystkich bezrobotnych. W stosunku do danych z końca 2019 roku liczba bezrobotnych z obszarów wiejskich zwiększyła się w regionie o 15,2%, a ich udział w ogóle zarejestrowanych zmniejszył się o 3,4 pkt proc. Bezrobotni z terenów wiejskich stanowili w Polsce 44,8% wobec 46,8% na koniec 2019 roku. W grupie województw odsetek tych bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych wahał się od 23,7% w województwie śląskim do 62,1% w województwie podkarpackim. Osoby posiadające gospodarstwo rolne, jeżeli spełniają warunki określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d i e ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, również mają możliwość rejestracji w urzędzie pracy. Na koniec 2020 roku w województwie zachodniopomorskim było 24 takich osób, stanowiących 0,1% bezrobotnych ze wsi w regionie, najmniej w Polsce. Analiza tej kwestii na poziomie wojewódzkim wskazuje na znaczne zróżnicowanie. Spośród wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na wsi w Polsce gospodarstwo rolne posiadało blisko 28,8 tys. osób, tj. 6,1% zamieszkujących wieś. Najwyższy udział posiadających gospodarstwo rolne wśród bezrobotnych ze wsi notowany był głównie w województwach południowo – wschodniej i środkowej Polski tj. podkarpackim – 15,3% (8,3 tys. osób), świętokrzyskim – 12,7% (3,1 tys. osób), łódzkim – 11,7% (2,6 tys. osób). Na powyższą sytuację ma wpływ struktura gospodarstw rolnych. W północnej i północno – zachodniej Polsce duży udział mają gospodarstwa wielkopowierzchniowe, natomiast na południu i w centrum kraju występuje znaczne rozdrobnienie gospodarstw i przewaga gospodarstw małych powierzchniowo.

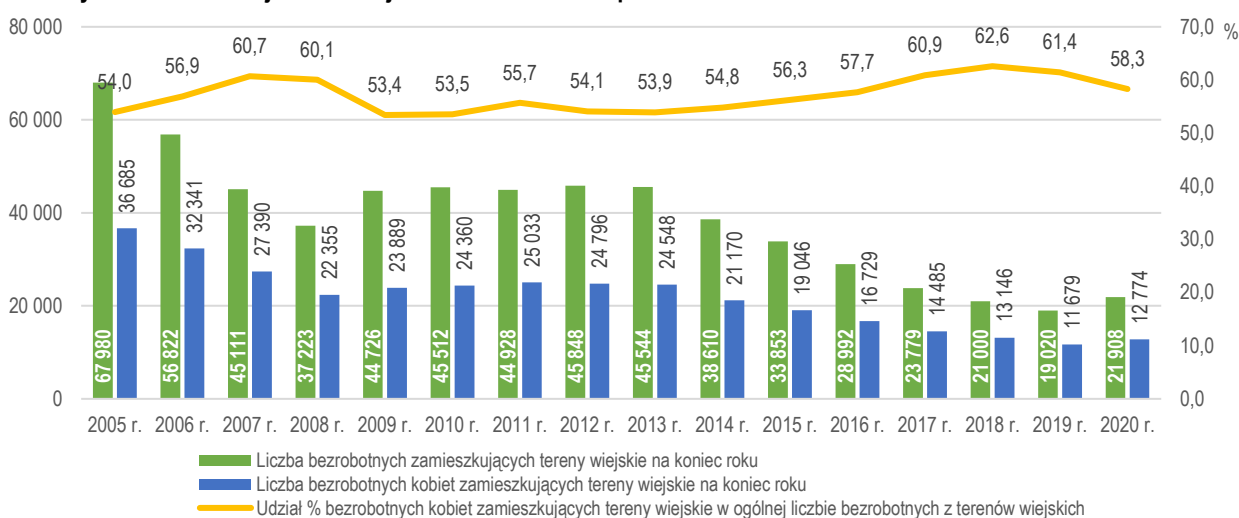
Wykres 4. Liczba bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005 - 2020

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

Wśród ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego znajdowały się 12 774 kobiety, stanowiące 58,3% analizowanej grupy. W stosunku do danych z końca ubiegłego roku liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich w regionie zwiększyła się o 9,4%, a w przypadku ich udziału w ogóle bezrobotnych z terenów wiejskich notowano spadek o 3,1 pkt proc. Dynamika wzrostu liczby bezrobotnych mężczyzn zamieszkujących wieś była większa niż w przypadku kobiet i w skali roku wyniosła 24,4%.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenów wiejskich w województwie zachodniopomorskim w latach 2005 - 2020

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

Wedle danych z końca 2020 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich zarejestrowanych było w powiecie koszalińskim – 2 295 osób. Na poziomie powiatów zauważalne są duże różnice w udziale osób zamieszkujących tereny wiejskie w ogólnej liczbie bezrobotnych. Zarówno na koniec 2019, jak i 2020 roku największy udział analizowanej grupy notowano w powiecie koszalińskim, odpowiednio 77,6% i 78,1% (niski poziom urbanizacji powiatu). Na koniec 2020 roku udział bezrobotnych ze wsi na poziomie poniżej 50% zaobserwowano w sześciu powiatach, najniższy w powiecie kołobrzeskim – 39,0%. Wzrost liczby bezrobotnych z terenów wiejskich w ciągu 12 miesięcy odnotowano niemal we wszystkich powiatach w regionie, od 3,6% w powiecie stargardzkim do niemal 300% w powiecie kołobrzeskim.

Tabela 2. Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego według powiatów na koniec 2019 i 2020 roku

Powiat	2019 r.			2020 r.			Zmiana liczby bezrobotnych z terenów wiejskich (w %)
	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich	
Białogardzki	1 036	599	41,1	1 157	640	41,6	11,7
Choszczeński	1 416	863	65,3	1 601	912	64,2	13,1
Drawski	1 058	630	45,2	1 166	646	42,9	10,2
Goleniowski	922	599	53,4	1 205	722	54,1	30,7
Gryficki	807	528	55,7	949	629	56,1	17,6
Gryfiński	1 245	781	66,2	1 443	865	63,5	15,9
Kamiński	1 216	736	56,1	1 392	825	56,8	14,5
Kołobrzeski	137	78	39,5	541	275	39,0	294,9
Koszaliński	1 814	1 159	77,6	2 295	1 337	78,1	26,5
Łobeski	1 186	728	58,4	1 050	598	55,7	-11,5
Myśliborski	729	464	52,2	842	517	51,4	15,5
Policki	691	433	54,8	887	503	53,4	28,4
Pyrzycki	756	472	60,7	853	515	61,2	12,8
Sławieński	1 334	789	56,4	1 429	814	55,7	7,1
Stargardzki	1 290	800	45,6	1 337	835	43,2	3,6
Szczecinecki	1 758	1 042	47,8	1 970	1 100	46,4	12,1
Świdwiński	966	546	56,4	1 098	604	54,5	13,7
Wałecki	659	432	48,7	693	437	45,3	5,2
Zachodniopomorskie	19 020	11 679	45,5	21 908	12 774	42,1	15,2

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich

W 2020 roku do rejestrów urzędów pracy na terenie województwa zachodniopomorskiego wprowadzono łącznie 25 847 osób zamieszkujących obszary wiejskie, podczas gdy w tym okresie wyłączono z ewidencji 22 959 osób z tej grupy.

Głównym powodem wyłączeń z ewidencji osób z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego było podjęcie pracy – 14 182 osoby tj. 61,8% wyrejestrowań, o ponad dziesięć pkt proc. więcej niż rok wcześniej. Kolejną liczną grupę bezrobotnych wyłączono z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy – 2 447 osób tj. 10,7% wykreśleń i o 3 758 osób mniej niż przed rokiem. Ze statusu bezrobotnego dobrowolnie zrezygnowało 1 125 osób zamieszkujących wieś tj. 4,9% wszystkich wyłączonych wobec 8,0% rok wcześniej. W grupie bezrobotnych zamieszkujących miasta odsetek wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy był wyższy niż wśród mieszkańców wsi – 64,4%. Drugim znaczącym motywem wyłączeń mieszkańców miast było również niepotwierdzenie gotowości do pracy i udział takich osób był wyższy niż w przypadku bezrobotnych ze wsi – 11,5%.

Tabela 3. Bilans bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwa zachodniopomorskiego w 2019 i 2020 roku

Wyszczególnienie	2019 r.	udział % w wyrejestrowaniach	2020 r.	udział % w wyrejestrowaniach	Zmiana (w osobach)
bezrobotni z terenów wiejskich					
Bezrobotni zarejestrowani	30 132	x	25 847	x	-4 285
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	32 112	x	22 959	x	-9 153
podjęcie pracy	16 376	51,0	14 182	61,8	-2 194
rozpoczęcia szkolenia	738	2,3	464	2,0	-274
w tym w ramach bonu szkoleniowego	55	x	25	x	-30
rozpoczęcia stażu	1 628	5,1	1 050	4,6	-578
w tym w ramach bonu stażowego	0	x	0	x	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	3	0,0	1	0,0	-2
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	1 087	3,4	927	4,0	-160
w tym w ramach PAI	0	x	0	x	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	707	2,2	240	1,0	-467
odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0,0	0	0,0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	6 205	19,3	2 447	10,7	-3 758
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2 566	8,0	1 125	4,9	-1 441
podjęcia nauki	23	0,1	21	0,1	-2
osiągnięcia wieku emerytalnego	517	1,6	217	0,9	-300
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	133	0,4	123	0,5	-10
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	128	0,4	117	0,5	-11
innych	2 001	6,2	1 745	7,6	-256
bezrobotni z terenów miejskich					
Bezrobotni zarejestrowani	49 113	x	42 838	x	-6 275
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	51 364	x	35 479	x	-15 885
podjęcie pracy	25 245	49,1	22 831	64,4	-2 414
rozpoczęcia szkolenia	1 184	2,3	639	1,8	-545
w tym w ramach bonu szkoleniowego	76	x	26	x	-50
rozpoczęcia stażu	2 037	4,0	1 215	3,4	-822
w tym w ramach bonu stażowego	0	x	0	x	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	11	0,0	1	0,0	-10
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	608	1,2	443	1,2	-165
w tym w ramach PAI	13	x	0	x	-13
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1 672	3,3	345	1,0	-1 327
odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0,0	0	0,0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	11 581	22,5	4 067	11,5	-7 514
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	4 283	8,3	1 977	5,6	-2 306
podjęcia nauki	71	0,1	64	0,2	-7
osiągnięcia wieku emerytalnego	853	1,7	1 184	3,3	331
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	220	0,4	232	0,7	12
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	282	0,5	235	0,7	-47
innych	3 317	6,5	2 546	7,2	-771

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPiPS-01.

Pracę niesubsydiowaną podjęło 11 921 osób zamieszkujących obszary wiejskie województwa zachodniopomorskiego, co stanowiło 84,1% wszystkich podjęć pracy. Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 2 261 osób czyli pozostałe 15,9% wyłączonych w związku z podjętym zatrudnieniem. W ramach pracy niesubsydiowanej działalność gospodarczą zapoczątkowało 535 osób, a pracę sezonową w analizowanym roku znalazło 1 487 osób zamieszkujących wieś⁴.

⁴ Informacja pochodzi ze sprawozdań MRPiPS-01 o rynku pracy dot. bezrobocia rejestrowanego, w tym rejestracji i wyłączeń z ewidencji urzędów pracy.

Z subsydiowanych form zatrudnienia w 2020 roku największą grupę skierowano do pracy w ramach prac interwencyjnych – 635 osób (28,1% pracy subsydiowanej). Do robót publicznych skierowano 578 osób (25,6% zatrudnienia subsydiowanego), 470 osób rozpoczęło subsydiowaną działalność gospodarczą (20,8%), 447 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (19,8%). W porównaniu z bezrobotnymi z miast, mieszkańcy wsi częściej podejmowali pracę w ramach zatrudnienia sezonowego (rolnictwo, sektor turystyczny). Inaczej jest w przypadku podjęcia niesubsydiowanej działalności gospodarczej. Tutaj zdecydowanie wyróżniali się mieszkańcy miast, którzy według statystyk w 2020 roku zapoczątkowali 1 002 działalności. Z analizy porównawczej skali podjęć zatrudnienia subsydiowanego w ramach poszczególnych form aktywizacji oferowanych przez urzędy pracy wynika, że w przypadku mieszkańców miast popularniejsze było podjęcie działalności gospodarczej zarówno subsydiowanej, jak i niesubsydiowanej oraz korzystali oni częściej z możliwości zatrudnienia w związku z przyznaniem tzw. bonu na zasiedlenie. Otrzymanie bonu na zasiedlenie wiąże się z podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania, a statystyki dotyczące tej formy wsparcia mogą świadczyć o większej mobilności zawodowej młodych mieszkańców miast aniżeli mieszkańców wsi.

Tabela 4. Podjęcia pracy bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim w 2019 i 2020 roku

Wyszczególnienie	2019 r.	udział %	2020 r.	udział %	Zmiana (w osobach)
bezrobotni z terenów wiejskich					
podjęcie pracy	16 376	x	14 182	x	-2 194
niesubsydiowanej	13 313	81,3	11 921	84,1	-1 392
podjęcie działalności gospodarczej	586	4,4	535	4,5	-51
pracy sezonowej	1 841	13,8	1 487	12,5	-354
subsydiowanej	3 063	18,7	2 261	15,9	-802
prac interwencyjnych	877	28,6	635	28,1	-242
robót publicznych	726	23,7	578	25,6	-148
podjęcia działalności gospodarczej	586	19,1	470	20,8	-116
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	3	x	1	x	-2
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	567	18,5	447	19,8	-120
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	122	4,0	81	3,6	-41
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	16	0,5	9	0,4	-7
inne	169	5,5	41	1,8	-128
bezrobotni z terenów miejskich					
podjęcie pracy	25 245	x	22 831	x	-2 414
niesubsydiowanej	21 103	83,6	19 626	86,0	-1 477
podjęcie działalności gospodarczej	1 013	4,8	1 002	5,1	-11
pracy sezonowej	1 564	7,4	1 473	7,5	-91
subsydiowanej	4 142	16,4	3 205	14,0	-937
prac interwencyjnych	1 067	25,8	816	25,5	-251
robót publicznych	793	19,1	652	20,3	-141
podjęcia działalności gospodarczej	960	23,2	763	23,8	-197
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	x	5	0,2	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	748	18,1	624	19,5	-124

podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	257	6,2	191	6,0	-66
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	16	0,4	10	0,3	-6
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	31	0,7	23	0,7	-8
inne	270	6,5	126	3,9	-144

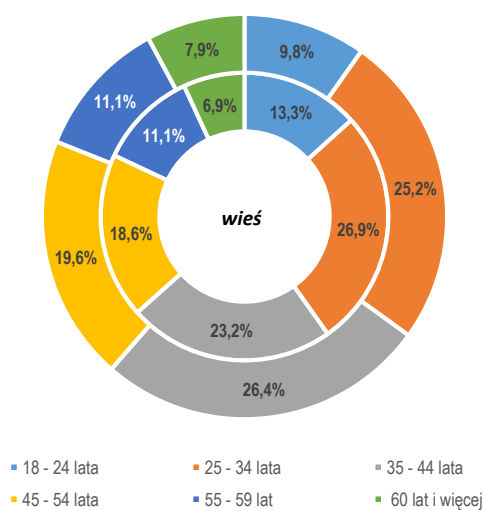
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPiPS-01.

2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

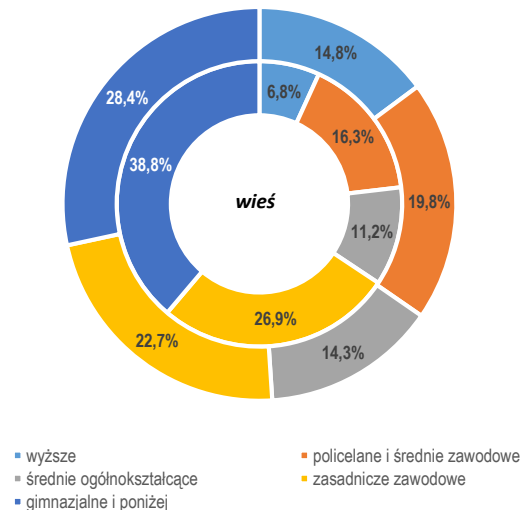
Na koniec 2020 roku najwięcej osób z terenów wiejskich zarejestrowanych w urzędach pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się w przedziale wiekowym 25 – 34 lata tj. 26,9% analizowanej zbiorowości. Co piąty bezrobotny był w wieku 35 – 44 lata. Osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły 13,3% bezrobotnych z terenów wiejskich (13,0% rok wcześniej).

Porównanie struktury bezrobotnych według wieku z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pozwala zauważyć istotne różnice. Zarówno wśród bezrobotnych ze wsi, jak i z miast największe grupy tworzą osoby w wieku 25 – 34 lata oraz 35 – 44 lata. Duża rozbieżność w udziale bezrobotnych widoczna jest w najmłodszej grupie wiekowej tj. 13,3% na wsi wobec 9,8% w miastach.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wieku i miejsca zamieszkania na koniec 2020 r.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia i miejsca zamieszkania na koniec 2020 r.

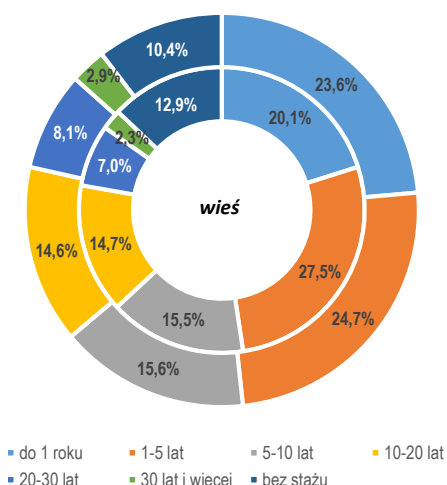

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika nr 5 do sprawozdania MRPiPS-01.

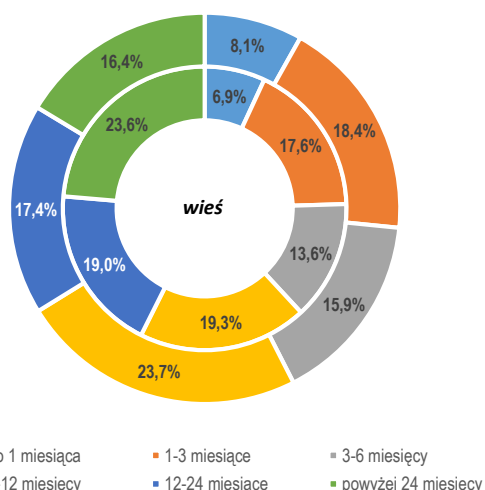
Analiza danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych z końca 2020 roku pozwala stwierdzić, że najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe tj. 38,8%, a następnie zasadnicze zawodowe – 26,9%. Dyplom uczelni wyższej posiadało 6,8% zarejestrowanych zamieszkujących wieś.

Z zestawienia struktury bezrobotnych według miejsca zamieszkania i wykształcenia wynika, że osoby zamieszkujące obszary miejskie są lepiej wykształcone i w swojej grupie mają znacznie większy odsetek osób z wykształceniem wyższym – o 8 pkt proc., policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym. W przypadku bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich znaczna przewaga zauważalna jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Wykres 8. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2020 r.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2020 r.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika nr 5 do sprawozdania MRPiPS-01.

Wśród 21 908 osób bezrobotnych z terenów wiejskich na koniec 2020 roku najwięcej posiadało staż pracy od roku do 5 lat tj. 27,5%. Liczną grupę tworzyły także osoby dokumentujące roczny staż pracy – 20,1%. Stażu pracy nie posiadało 12,9% bezrobotnych mieszkańców wsi.

Z analizy stażu pracy bezrobotnych z uwzględnieniem miejsca zamieszkania wynika, że wśród zarejestrowanych zamieszkujących wieś więcej jest osób nie posiadających jakiegokolwiek stażu pracy.

Na koniec 2020 roku najwięcej osób z terenów wiejskich pozostawało w ewidencji urzędów pracy od ponad 24 miesięcy – tj. 23,6%. Kolejna grupa znajdowała się w ewidencji urzędów pracy od 6 do 12 miesięcy – 19,3% zarejestrowanych. Rozpatrując strukturę bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy z podziałem na miejsce zamieszkania należy stwierdzić, że mieszkańcy wsi w porównaniu z mieszkańcami miast dłużej korzystają z pomocy urzędów pracy, powyżej dwóch lat. W przypadku bezrobotnych mieszkańców terenów miejskich znaczna przewaga zauważalna jest wśród osób z pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy oraz miesiąca.

2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według danych z końca 2020 roku osoby zamieszkujące wieś stanowiły 42,1% wszystkich bezrobotnych w regionie. Analiza zamieszkujących wieś bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy informuje, że ponad połowę z nich stanowią osoby długotrwale bezrobotne – 54,3%. Blisko 30% bezrobotnych mieszkańców wsi to osoby, które nie ukończyły 30 roku życia lub skończyły 50 lat. Orzeczenie o niepełnosprawności przedłożyło w urządzie pracy 3,6% bezrobotnych z obszarów wiejskich wobec 4,8% wśród bezrobotnych z miast.

Struktura bezrobotnych według poszczególnych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pokazuje, że bezrobotni mieszkańcy wsi przeważają w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Zdecydowana przewaga bezrobotnych z miast widoczna jest wśród bezrobotnych niepełnosprawnych (ponad 60%).

Tabela 5. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim na koniec 2020 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych			Udział % w ogółem			Udział % w kategorii	
	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście
Ogółem, w tym:	52 018	21 908	30 110	100	100	100	42,1	57,9
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	41 442	18 301	23 141	79,7	83,5	76,9	44,2	55,8
do 30 roku życia	12 633	5 946	6 687	24,3	27,1	22,2	47,1	52,9
w tym do 25 roku życia	5 868	2 918	2 950	11,3	13,3	9,8	49,7	50,3
długotrwale bezrobotni	25 022	11 898	13 124	48,1	54,3	43,6	47,6	52,4
powyżej 50 roku życia	14 447	5 977	8 470	27,8	27,3	28,1	41,4	58,6
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	93	41	52	0,2	0,2	0,2	44,1	55,9
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9 217	4 359	4 858	17,7	19,9	16,1	47,3	52,7
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	81	47	34	0,2	0,2	0,1	58,0	42,0
niepełnosprawni	2 236	782	1 454	4,3	3,6	4,8	35,0	65,0

Zródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01 i załącznika nr 5 do sprawozdania MRPIPS-01.

Podsumowanie

Zakłady pracy zlokalizowane są głównie w miastach, wieś natomiast kojarzona jest z gospodarstwami rolnymi, a istniejąca tam liczba miejsc pracy jest niewystarczająca. Obok ludności związanej z działalnością rolniczą obszary wiejskie zamieszkuje także ludność bezrolna bez wystarczających perspektyw na zatrudnienie w miejscu zamieszkania. Brak możliwości znalezienia zatrudnienia na obszarach wiejskich wymusza migrację zarobkową ich mieszkańców. Z drugiej strony to tereny wiejskie są w ostatnim czasie popularnym kierunkiem migracji. Dotyczy to w głównej mierze w obrębie województwa zachodniopomorskiego obszarów zlokalizowanych w sąsiedztwie Szczecina (powiat policki, stargardzki i goleniowski) jako miejsca zatrudnienia czy nauki. Ludność napływowa na obszary wiejskie zmienia miejsce zamieszkania ale często jej miejsce pracy pozostaje bez zmian. Mniejszą mobilnością charakteryzuje się ludność bezrolna, chociażby na obszarach na których funkcjonowały państwowe gospodarstwa rolne. Po ich likwidacji osoby zamieszkujące wieś miały lub w dalszym ciągu mają problem ze znalezieniem zatrudnienia. W tym przypadku potrzebna jest zmiana lub uzupełnienie kwalifikacji i aktywizacja zawodowa osób dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za IV kwartał 2020 roku wynika, że współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 54,1% wobec 51,1% w analogicznym okresie ubiegłego roku i był niższy niż wśród mieszkańców miast, o 0,1 pkt proc. W stosunku do wyników z badania przeprowadzonego w IV kwartale 2019 roku zaobserwowano wyraźny wzrost wskaźnika zatrudnienia, o 3,5 pkt proc. Wśród mieszkańców miast powyższy wskaźnik zmalał o 0,7 pkt proc. W skali roku notowano spadek stopy bezrobocia (liczonej według metodologii BAEL GUS) wśród mieszkańców obszarów wiejskich z 4,7% na 3,5%. Wśród mieszkańców miast odnotowano wzrost bezrobocia o 1,3 pkt proc.

Dane z bezrobocia rejestrowanego informują, że na koniec 2020 roku ponad 21 tys. osób bezrobotnych zamieszkiwało obszary wiejskie, o 15,2% więcej niż na koniec 2019 roku. Ich udział w ogóle zarejestrowanych wyniósł 42,1% i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się o 3,4 pkt proc. Większość bezrobotnych zamieszkujących wieś stanowiły kobiety – 58,3% (o 3,1pkt proc. mniej niż na koniec 2019 roku). Bezrobotni z terenów wiejskich to najczęściej osoby w wieku 25 – 34 lata, posiadające wykształcenie maksymalnie gimnazjalne, dokumentujące staż pracy od roku do 5 lat, korzystające ze wsparcia urzędów pracy od ponad dwóch lat. Podkreślić jednak należy, że bezrobotni mieszkańcy wsi częściej dłużej

korzystali z pomocy urzędów pracy (ponad 12 miesięcy), aniżeli bezrobotni mieszkańcy miast. Bezrobotni ze wsi charakteryzują się niższym niż mieszkańcy miast poziomem wykształcenia. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 6,8% wśród bezrobotnych z terenów wiejskich, podczas gdy wśród mieszkańców miast odsetek ten wyniósł 14,8%.